

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ ТА
ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*II Всеукраїнської
науково-практичної конференції
викладачів та фахівців-практиків*

ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

та
*XII Всеукраїнської
науково-практичної конференції
курсантів, студентів, аспірантів та
ад'юнктів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Львів – 2022

Голова:	Андрій КУЗИК – проректор з науково-дослідної роботи ЛДУБЖД, доктор сільськогосподарських наук, професор;
Заступники голови:	Олександр АЗЮКОВСЬКИЙ – ректор Національного технічного університету "Дніпровська політехніка" (НТУ «ДП»), кандидат технічних наук, професор. Василь ПОПОВИЧ – начальник навчально-наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, доктор технічних наук, професор; Дмитро МАТВИЧУК – головний редактор науково-виробничого журналу «Охорона праці»; Василь ГОЛШНЬКО – завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; Зіновій ЯРЕМКО – завідувач кафедри безпеки життєдіяльності ЛНУ ім. І.Франка, доктор хімічних наук, професор
Члени оргкомітету:	Наталія БОРОДНА – професор кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності населення Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту, доктор технічних наук, старший науковий співробітник; Орислава ГОРНОСТАЙ – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; Дмитро КОБИЛКІН – голова ради молодих вчених ЛДУБЖД, кандидат технічних наук; Володимир МАРИЧ – старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук; Ольга МЕНЬШИКОВА – заступник начальника навчально-наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, кандидат фізико-математичних наук, доцент; Олександр МІРУС – завідувач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат хімічних наук, доцент; Олег НАГУРСЬКИЙ – завідувач кафедри цивільної безпеки Національного університету «Львівська політехніка», доктор технічних наук, професор; Оксана СТАНСЛАВЧУК – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; Галина ТЕЛЕГІНА – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат медичних наук, доцент; Інга УРЯДНІКОВА – кандидат технічних наук, доцент Державного університету телекомунікацій та Київського національного університету будівництва і архітектури; Валентина ФЕДОРЧУК-МОРОЗ – завідувач кафедри цивільної безпеки Луцького національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент; Сергій ЧЕБЕРЯЧКО – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; Олена ЯВОРСЬКА – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», кандидат технічних наук, доцент.

**ОРГАНІЗАТОРИ
ТА ВИДАВЦІ**

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Інститут державного управління та наукових досліджень
з цивільного захисту
Львівський національний університет імені Івана Франка
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Національний університет «Львівська політехніка»
Луцький національний технічний університет
Науково-виробничий журнал «Охорона праці»

**Друк на різнографі
Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
та відповідальний за друк**

Назарій ПЕТРОЛЮК

Микола Фльорко

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

Охорона праці: освіта і практика. Проблеми та перспективи розвитку охорони праці: 36. наук. праць II Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків та XII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2022. – 213 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків «Охорона праці: освіта і практика» та XII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

Секція 1. „ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

Перспективи розвитку напрямку “Охорона праці” в сфері освіти.
Інтерактивні методи навчання при викладанні дисциплін за напрямом «Охорона праці».
Формування ризик-орієнтованого мислення у здобувачів освіти та у працівників підприємств системи управління охороною праці.
Оцінка ризиків.
Практичний досвід з охорони праці на підприємствах.

Секція 2. „ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ”

Стан і перспективи удосконалення системи управління та нагляду за охороною праці і промисловою безпекою.
Профілактика виробничого травматизму.
Технології контролю і захисту від шкідливих і небезпечних виробничих та екологічних чинників.
Забезпечення безпеки і гігієни праці у підрозділах силових та спеціальних структур.
Новітні інформаційні технології як інструмент підвищення рівня промислової безпеки.
Культура та психологія праці.

© ЛДУ БЖД, 2022

Здано в набір 14.04.2021. Підписано до друку
23.05.2022. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 13,3.

Гарнітура Times New Roman.

Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.

Друк: ЛДУ БЖД
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.
ldubzh.lviv@mns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилення на збірник обов'язкове.

Кузьменко О.І., Третяк О.І. ХАРЧУВАННЯ ЯК СКЛАДНИК БЕЗПЕКИ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ.....	183
Луць Софія, Копоть Марта, Федина Л.О. БЕЗПЕЧНЕ ХАРЧУВАННЯ В ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖАХ.....	187
Назарко Мар'яна, Горностай О.Б. РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ.....	189
Прус Дмитро, Горностай О.Б. ІСТОРИЧНІ ВІДОМОСТІ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ...	191
Тріска Анастасія, Фірман В.М. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ НА ПАСІКАХ, ЯК ОБ'ЄКТАХ ТУРИЗМУ.	195
Турчин Р.В., Фірман В. М. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ ТА ВІДПОЧИНКУ ТУРИСТІВ	198
Федик Андріяна, Фірман В.М. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ У ГОТЕЛЬНО - РЕСТОРАННИХ КОМПЛЕКСАХ.....	201
Шаварська В. В., Гнатюк В. І., Бардін О.І. ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ ТРАВМАТИЗМУ В ГІРСЬКОМУ ТУРИЗМІ.....	203

тах авіаліній, адже тоді компанії зможуть краще орієнтуватись на постачальників продуктів харчування.

Отже, підсумовуючи вище наведене, зазначаємо, що одним із важливих факторів комфортних подорожей - це забезпечення подорожуючих якісним харчуванням під час перельотів. Тому, туристичним операторам необхідно розробляти рекомендації щодо стандартизації харчування під час перельотів. Класифікація та стандартизація меню зможе створити кращі умови роботи українських авіакомпаній, а також покращить безпечного харчування під час перельотів.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Верховна Рада України.
2. Закон України «Про туризм»: за станом на 04.11.2018 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ: Парлам. вид-во, 2018.
3. Закон України "Про транспорт" Верховна Рада України; Закон від 10.11.1994, № 232/94-ВР (Редакція станом на 03.04.2022).
4. Все про туризм [Електронний ресурс]
https://tourlib.net/books_ukr/kyfjak_1.htm.
5. Ukraineinvest «Туризм» [Електронний ресурс]
<https://ukraineinvest.gov.ua/uk/industries/tourism/>.
6. Travel & Tourism Economic Impact 2019. Ukraine / World Travel & Tourism Council. – London, 2019. – 522 p.
7. <https://hmarochos.kiev.ua/2020/02/15/yak-i-de-gotuyut-vizhu-dlya-pasazhyriv-litakiv-foto/> [Електронний ресурс].
8. <https://termin.in.ua/keytery-nh-catering/> [Електронний ресурс].

УДК 331.5

РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ

Назарко Мар'яна

Горностай О.Б., к.т.н., доцент, доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Праця — цілеспрямована діяльність людей зі створення матеріальних і духовних благ, необхідних для задоволення потреб кожного індивіда і суспільства в цілому. Також це одна з найважливіших здатностей людини, бо лише людина свідомо ставить перед собою мету створення знарядь праці, тобто відповідні речі, за допомогою яких вона впливає на предмети природи. Доцільна діяльність людини, спрямована на збереження, видозміну, пристосування середовища проживання для задоволення своїх потреб, на виробництво товарів і

послуг [1]. Час протягом якого людина працює називається робочим днем. Проте робочий час вимірюють годинами (нормальний робочий час в Україні в мирний період становить 40 год в тиждень, у воєнний – 60 год в тиждень).

Відомо, що під робочою силою розуміється сукупність фізичних та розумових зусиль, духовних і психологічних якостей, які необхідні для процесу праці. Робочою силою реалізується виконання усіх форм праці: механічної, ручної, автоматизованої, управлінської та творчої.

Творча праця – це праця, пов'язана з постійним пошуком, з необхідністю виконання неповторних дій, вона вимагає максимального прояву індивідуальних здібностей і якостей людини. Творчий підхід передбачає вивчення та узагальнення досягнень в даній галузі знань, їх критичне осмислення та створення нових концепцій. Він направлений на виробництво нових знань і, зокрема, на пізнання об'єктивних законів та тенденцій розвитку явищ, що дозволяють вирішувати нові науково-теоретичні та науково-практичні проблеми [2]. Наукова творчість є надзвичайно складним видом людської діяльності. Встановлено, що не кожен спеціаліст, навіть висококваліфікований, має нахили до виконання наукових досліджень.

Творчість часто порівнюють до наукового виробництва, яке передбачає плановість в роботі. Плановість в науковій роботі втілюється в різноманітних формах: програмах, попередніх та робочих планах дослідження, індивідуальних планах та графіках виконання робіт. Плануються обсяг робіт, строки їх виконання, підготовка експерименту та ін.

Залучення науковців до вирішення тих чи інших проблем передбачає, перш за все, вільну дискусію в досягненні наукової істини, свободу критики, обмін та боротьбу точок зору. Науковці для дослідження проблемних питань використовують різні способи (рисунок 1).

Рисунок 1. Методи активізації дискусій

Мозковий штурм — це метод пошуку нових ідей і рішень. Суть його в тому, що учасники озвучують якомога більше варіантів, зокрема й найнеймовірніші, а потім з усіх обираються найкращі ідеї або рішення, які можна реалізувати на практиці.

Синтетичний метод - це аналітичний процес міркувань, який прагне реконструювати подію узагальнено, використовуючи найважливіші елементи, що мали місце під час згаданої події.

Метод контрольних запитань — один з методів інженерного творення. Його суть полягає у використанні при пошуку розв'язань творчих завдань списку спеціально підготовлених запитань. Цей метод можна застосовувати в комбінації з методом мозкового штурму для генерування ідей, формулювання відповідей.

Прийом колективного блокнота забезпечує висування незалежних ідей кожним членом групи, який погоджується з колективною оцінкою. З цією метою кожен член групи отримує блокнот, у якому в загальних рисах, без використання спеціальних термінів, викладається сутність питання, що аналізується, надаються необхідні допоміжні та довідкові матеріали для знаходження остаточного рішення.

Морфологічний аналіз — методика творчості у сфері винахідництва, яка допомагає розглядати різні можливі рішення проблеми розбиваючи її на окремі атрибути та комбінуючи можливі реалізації цих атрибутів.

При виконанні творчої праці переважає навантаження центральної нервової системи, отже напруженість праці. Для цього необхідно застосовувати такі риси характеру, як: зосередженість, уважність, аналітичність мислення, що дозволяє критично оцінювати результати виконаних розрахунків.

Отже, особливості творчої праці – це те, що вона пов'язана з постійним пошуком, з необхідністю виконання неповторних дій, вона вимагає максимального прояву індивідуальних здібностей і якостей людини. Творча праця – це діяльність людини, у процесі якої вона створює оригінальні цінності.

Список використаних джерел:

1. Праці. Електронний ресурс: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> -
2. Творча праця. Електронний ресурс: <https://uk.wikipedia.org>

УДК 314.145.82

ІСТОРИЧНІ ВІДОМОСТІ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ

Прус Дмитро

Горностай О.Б., к.т.н., доцент, доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Вивчення особливостей демографічного переходу в різних країнах, зокрема і в Україні, є актуальною темою. У цьому плані дослідження історичної еволюції чисельності населення України та ряду демографічних показників є